

Мовна політика:

анотований бібліографічний список

2021. – Вип. 7. – 15 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. Апарат Національної комісії зі стандартів державної мови хочуть скоротити [Електронний ресурс] // Портал мов. політики : [веб-сайт]. – 2021. – 7 лип. – Електрон. дані. Зазначено, що за тиждень до старту іспиту на визначення рівня володіння державною мовою чисельність працівників апарату Національної комісії зі стандартів державної мови планують скоротити. Про це повідомила очільниця установи Оріся Демська на своїй сторінці у Facebook. Вказано, що Національне агентство України з питань державної служби розробило проект Постанови Кабінету Міністрів України (КМ України) «Деякі питання скорочення граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів». Проектом передбачено, що граничну чисельність працівників апарату Національної комісії зі стандартів державної мови скоротять з 29 до 23 осіб, тобто зменшать на понад 20 %. Комісія стурбована такими діями за тиждень до старту іспиту на визначення рівня володіння державною мовою, адже відповідно до Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» ч. 2 та ч. 3 ст. 7, а також ч. 2 та ч. 3 ст. 10 набирають чинності саме з 16 липня 2021 року. Як йдеться у заяві, Комісія вважає за необхідне проінформувати суспільство про складну ситуацію: попри фактичну готовність до проведення іспитів на визначення рівня володіння державною мовою, таке значне скорочення чисельності працівників апарату Комісії істотно утруднює процес

встановлення результатів цих іспитів. Зауважено, що 16 липня 2021 року набуває чинності норма мовного закону про те, що кожен претендент на посаду в органах державної влади або місцевого самоврядування має скласти іспит на рівень володіння українською мовою відповідно до нових стандартів, розроблених Національною комісією зі стандартів державної мови. Згідно з цією нормою, цей іспит також буде потрібен для отримання громадянства України. Текст: <https://language-policy.info/2021/07/chastynu-pratsivnykiv-aparatu-natsionalnoji-komisiji-zi-standartiv-derzhavnoji-movy-hochut-skorotyty/#more-6245>

2. **Берега Т. Мова – не калька: словник української мови** / Т. Берега. — Львів : Апріорі, 2020. — 662 с. : портр. **Шифр зберігання в Бібліотеці: БЗ65223** Зазначено, що сучасний словник гарної української мови «Мова - не калька» розкриває велич і красу рідної мови, звільняє її від суржику й чужомовних запозичень. Словник містить самотні українські слова та вислови, поставлені на противагу звичному (буденному) словниковому запасу сучасних українців. У словнику опрацьовано понад 20 000 найбільш проблемних слів та висловів, украї потрібних для збагачення мовної культури кожного українця.

3. **Бібліотеки займатимуться популяризацією української мови** [Електронний ресурс] // Читомо : [веб-сайт]. – 2021. – 5 лип. – Електрон. дані. Зазначено, що бібліотеки планують зробити центрами розвитку української мови. Про це домовились Українська бібліотечна асоціація (УБА) і Національна комісія зі стандартів державної мови, – повідомлено на сайті УБА. Вказано, що з 1 липня Меморандум про співпрацю підписали президент УБА, директор Науково-технічної бібліотеки ім. Г. І. Денисенка НТУУ "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Оксана Бруй та голова Національної комісії зі стандартів державної мови Орися Демська. Відповідно до Меморандуму, сторони домовилися разом сприяти: підвищенню престижу бібліотек через популяризацію української мови; поширенню знань про українську мову та її роль у розвитку української та

європейської культур; створенню на базі бібліотек мережі пунктів, де відбуватимуться іспити на визначення рівня володіння державною мовою, та визначити графіки їхньої роботи. Текст: <https://chytomo.com/biblioteky-zajmatymutsia-populiaryzatsiiei-ukrainskoi-movy/>

4. Вийшов другий том спогадів мовознавця Юрія Шевельова [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2021. – 22 черв. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у Харкові у «Видавництві Олександра Савчука» вийшов другий том спогадів видатного мовознавця Юрія Шевельова «Я – мене – мені... (і довкруги)», частина матеріалів котрого раніше не публікувалася. Про це розповів засновник видавництва Олександр Савчук. За його словами, робота над книгою тривала з 2018 року. Книга вийшла накладом у тисячу примірників. Матеріалів другого тому немає в Інтернеті, як зазначив видавець. «Це європейський період у житті Ю. Шевельова, від виїзду з Криниці, (лемківська територія сучасної Польщі, де тоді можна було чути українську). А далі будуть спогади про Німеччину, Швецію. Також ми додали розповідь про зустріч із Романом Якобсоном (один із видатних мовознавців ХХ ст.) – це уривок із третього тому, який Ю. Шевельов так і не написав, про американський період, але він дуже добре в'яжеться з другим томом. Ідеться про запрошення Шевельову переїхати зі Швеції до Сполучених Штатів», - розповів О. Савчук. Зазначено, що Юрій Шевельов (псевд. – Юрій Шерех; 1908 (Харків) - 2002 (Нью-Йорк) - український мовознавець і літературознавець, славіст у США, доктор філософії, професор, іноземний член НАН України, почесний доктор Альбертського (Едмонтон, Канада), Лундського (Швеція), Харківського університетів та Києво-Могилянської академії. Лауреат Національної премії України ім. Т. Шевченка. Автор низки фундаментальних мовознавчих праць: «Нарис сучасної української мови» (1951), «Передісторія слов'янської мови: історична фонологія загальнослов'янської мови» (1965), «Історична фонологія української мови» (1979). Ю. Шевельов науково довів, що

українська мова бере початок з VII століття, а завершує своє формування в XVI столітті. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3268619-vijsov-drugij-tom-spogadiv-movoznavca-uria-sevelova.html>

5. Виноградівський О. Мова має значення [Електронний ресурс] / Олександр Виноградівський // Сіл. вісті. – 2021. – 18 черв. (№ 45). — Електрон. дані. Подано інформацію, що в Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці імені М. С. Грушевського діють безкоштовні курси української мови. Проводяться вони завдяки ініціативі та підтримці одеського осередку політичної партії «Європейська солідарність» і розраховані на два місяці. Заняття для всіх охочих проводять філологи проекту «Одеса україномовна». Зазначено, що курси розраховані, насамперед, на особисте бажання людини навчитися розмовляти державною мовою. Текст:

<http://www.silskivisti.kiev.ua/19893/index.php?n=49105>

6. Гонтар М. О. Мовна політика України у сфері торгівлі й послуг / М. О. Гонтар // Укр. мова. – 2021. – № 1 (77). – С. 20-35. Проаналізовано мовну політику української держави у сфері торгівлі й послуг. Розглянуто нормативно-правові акти, що визначають статус української та інших мов, а також порядок їхнього застосування в досліджуваній сфері, зокрема статтю 10 Конституції України, мовні закони та законодавчі акти, що регулюють різні аспекти надання інформації про товари й послуги споживачам. Особливу увагу приділено аналізу Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної», що є потужним інструментом для зміни мовної ситуації в царині торгівлі й послуг. Текст: https://iul-nasu.org.ua/pdf/ukrmova/1_21/3.pdf

7. Гришина Н. М. Мовний аспект глобалізації: перспективи й наслідки / Н. М. Гришина, М. І. Бігарі // Теорія та практика держ. упр. : зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. – Харків, 2020. – Вип. 4(71). – С. 24-31 **Шифр зберігання в**

Бібліотеці: Бп16232-4(71) Досліджено мовний аспект глобалізації, узагальнено основні підходи до провадження мовної політики в країнах ЄС, спрямованої на захист і розвиток державної мови та протидію експансії мов міжнародного спілкування.

8. За публічну наругу над українською мовою каратимуть позбавленням волі: законопроект [Електронний ресурс] // Юрид газ. – 2021. – 22 черв. – Електрон. дані. Вказано, що у Верховній Раді України (ВР України) зареєстровано законопроект щодо притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які вчинили публічну наругу над українською мовою як державною. Завданням проекту Закону № 5670 від 17.06.2021 є: захист державного статусу української мови від публічної наруги; притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які вчинили публічну наругу над українською мовою як державною; посилення протидії пропаганді проти української мови. Пропонується доповнити Кримінальний кодекс України статтею 338-1, що передбачає кримінальну відповідальність за публічну наругу над українською мовою. Суб'єкт злочину загальний. З суб'єктивної сторони злочин характеризується прямим умислом. Закон доповнить положенням Кримінальний кодекс України, яке є взаємопов'язаним зі ст. 338 «Наруга над державними символами». Санкція статті передбачає штраф від 17 тис. грн до 68 тис. грн. або арешт на строк до шести місяців або позбавленням волі на строк до трьох років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до двох років. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/za-publichnu-narugu-nad-ukrayinskoyu-movoyu-karatimut-pozbavlennnyam-voli-zakonoproekt.html>

9. Збірник матеріалів "III Всеукраїнських правових наукових читань" пам'яті доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України, член-кореспондента Національної академії правових наук України Ніни Романівни Нижник, 17 жовт. 2019 р., м. Ірпінь / [за заг. ред. А. Є. Шевченка]. — Вінниця : Твори, 2019. — 267 с. : табл. —

Шифр зберігання в Бібліотеці : A808535 Зі змісту: Українська мова як ідентифікація нації / О. Г. Капічон. – С. 113-117.

10. Зборовський А. Бути – народом! / Анатолій Зборовський // Слово Просвіти. – 2021. – 24 - 30 черв. (№ 25). — С. 13. Подано інформацію, що у Києві вийшли друком чотири томи п'ятитомного зібрання вибраних творів Івана Низового "Бути – народом!". Зауважено, що стаття І. Д. Низового "Бути – народом", опублікована в луганській обласній газеті "Молодогвардієць" 1988 року, стала справжньою подією в громадсько-культурному житті Луганщини. І. Низовий першим голосно заявив про національне пригноблення українців на сході та півдні УРСР, утиски української мови.

11. Калмикова Л. «Я-мова» і. е. «Індивідуальна мова»: проблема функціональної генералізації [Електронний ресурс] / Лариса Калмикова, Наталія Харченко, Інна Мисан // Психолінгвістика. – 2021. – № 29 (1). — С. 59-99. Зазначено, що підставою для функціональної класифікації мов світу може виступати генеративна система й мовна компетенція (здібність) людини. Функціональна мовленнєво-мовна здібність людини може бути представлена як її функціонально-мовна метасистема з властивими їй функціями першої мови, нерідної мови (другої й іноземної), домінантної мови, внутрішньої мови, індивідуальної мови, метамови, мови перекладу, професійної мови та інших видів мов у процесах екстерналізації й інтерналізації. Функції мов світу змінюються відповідно до змін, які відбуваються в комунікативних рангах національних мов – показниках обсягу функцій у різних видах спілкування. Кількість функцій мови в індивідів збільшується залежно від факторів, які зумовлюють актуалізацію мовленнєво-мовної здібності (біологічні, генетичні), її реалізацію й удосконалення (середовищні, соціальні, онтогенетичні тощо). Текст: <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/1178/305>

12. Мова протистояння в побутовому дискурсі: інтенція знецінення [Електронний ресурс] / Віталій Коцур, Ірина Вільчинська, Людмила Никоненко, Антон Кіссе // Психолінгвістика. – 2021. – № 29 (1). — С. 100-116. *Зазначено, що мова протистояння є проявом інтраперсональних та групових психодинамічних процесів, а в її артикуляції актуалізується комплекс захисних механізмів, який сприяє відновленню психологічного комфорту в складних суспільно-політичних умовах. Загалом досліджувану конфліктну лексику можна визначити як усно-писемну комунікацію, спрямовану на знецінення особи або групового суб'єкта задля досягнення або фіксації індивідуальними та/чи груповими суб'єктами домінуючих позицій у спілкуванні. Аутоагресивний характер використання мови конфлікту руйнує згуртованість у суспільстві, але водночас має позитивні функціональні наслідки: її інтенсифікація почасти сприяє психологічній розрядці на індивідуальному рівні та зниженню соціально-психологічної напруги – на колективному.*

Текст: <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/1188/306>

13. Процик І. Р. Іван Боберський – творець української футбольної термінології в Галичині / І. Р. Процик // Укр. мова. — 2021. — № 1. — С. 75-90. *Проаналізовано футбольні терміни, які запропонував до вжитку в українському футбольному дискурсі відомий громадський діяч, основоположник національної тіловиховної і спортивної традиції Іван Боберський. Зосереджено увагу на засадничому підході Івана Боберського до опрацювання національної терміносистеми футболу – пошукові та творенні питомих відповідників до чужомовних назв на позначення спеціальних понять футбольної сфери. Подано сучасні аналоги до футбольних термінів початку ХХ ст., більшість із яких невідома широкому загалові сучасних прихильників футболу.*

14. Разумков розповів, за яких умов Рада розгляне законопроект про україномовний дубляж [Електронний ресурс] // Детектор медіа :

[інтернет-вид.]. – 2021. – 20 черв. – Електрон. дані. Вказано, що Голова Верховної Ради України (ВР України) Дмитро Разумков в інтерв'ю «Радіо Свобода» розповів, за яких умов парламент розгляне законопроект, який відтерміновує український дубляж у кіно. Він сказав, що законопроект № 5554 «Про внесення змін до деяких законів щодо підтримки вітчизняних виробників теле- та кінопродукції в період встановлення карантину у зв'язку із поширенням на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» має пройти підготовку в комітеті. Д. Разумков сказав, що бізнес та телеканали вважають це питання важливим. А деякі його колеги «піаряться» на питанні мови. Він додав, що політики починають порушувати питання мови для того, щоб отримати політичний рейтинг. Зазначено, депутат від «Слуги народу» Олександр Санченко зареєстрував у парламенті альтернативний проект закону № 5554-1. Депутати пропонують відтермінувати набуття чинності ч. 6 ст. 23 закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної», яка передбачає, що мовою поширення та демонстрування фільмів в Україні є державна. Ця норма має набути чинності 16 липня 2021 року. Натомість М. Потураєв та Є. Кравчук пропонують, щоб вона набула чинності «через два місяці від дня відміни карантину», який запровадили з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби. Текст: <https://detector.media/infospace/article/189361/2021-06-20-razumkov-rozpoviv-za-yakym-umov-rada-rozghlyane-zakonoproiekt-pro-ukrainomovnyy-dublyazh/>

15. Скрипник В. "Ти там, де твої думки..." [Електронний ресурс] / Віктор Скрипник // Голос України. – 2021. – 19 черв. (№ 115). – Електрон. дані. Наведено розповідь перекладача з івриту Едварда Докса про історію виходу в Україні першої україномовної книжки мудрих висловів одного з найбільш шанованих у світі єврейських мислителів, духовного лідера брацлавських хасидів рабі Нахмана — "Ти там, де твої думки". Текст: <http://www.golos.com.ua/article/347564>

16. Сюта Г. М. Відтворення і творення прецедентних висловлень у дискурсі української реклами / Г. М. Сюта // Укр. мова. – 2020. – № 1 (73). – С. 27-37. *З'ясовано природу сучасної української реклами як поліаспектного дискурсу прецедентності. Констатовано її утвердження в статусі невід'ємного компонента сучасної культури й посилення її впливу на формування мовної свідомості українського соціуму. Окрему увагу присвячено аналізу прецедентних висловлень — лінгвоментальних одиниць сучасних рекламних текстів; описано шляхи й механізми їх уходження в сучасну українську мовну практику.* Текст: https://iul-nasu.org.ua/pdf/ukrmova/1_20/5.pdf

17. Танасійчук М. Телебачення хочуть вивести з-під закону про мову / Михайло Танасійчук // Газета по-українськи. – 2021. – 17 черв. (№ 24). — С. 1, 3. *Йдеться про те, що Верховна Рада України (ВР України) 15 червня внесла в порядок денний два законопроекти про скасування озвучування чи дубляжу українською мовою серіалів, реклами й політичної агітації на телебаченні. Зазначено, що законопроекти подали нардепи від "Слуги народу" Микита Потураєв і Євгенія Кравчук. Далі їх розглядатиме парламентський комітет. Також наголошено, що 9 червня Комітет Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій рекомендував парламенту ухвалити законопроект, що дозволяє навчати іноземців в українських університетах будь-якою мовою. Документ підготували 12 нардепів від "Слуги народу" та депутат об'єднання "За майбутнє" Сергій Мінько.* Текст: https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/_telebachennya-hochut-vivesti-zpid-zakonu-pro-movu/1037922

18. У віденському Музеї Гундертвассера запустили україномовний аудіогід [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2021. – 5 лип. – Електрон. дані. *Вказано, що у межах проекту першої леді Олени Зеленської відбувся запуск україномовного аудіогіда у Віденському будинку мистецтв у Австрії (Музей Гундертвассера). Про це повідомив Офіс Президента України. Це вже третій аудіогід у Відні та 22-ий загалом,*

запущений з ініціативи першої леді. Перший аудіогід у межах проекту культурної дипломатії з'явився в червні 2020 року у віденській галереї Альбертіна, другий – у вересні того ж року у віденському Музеї історії мистецтв. «Запуск усіх трьох україномовних аудіогідів став можливим завдяки зусиллям посла України в Австрії Олександра Щерби та українських дипломатів. Завдяки їхній відданості проекту культурної дипломатії українська мова зазвучала в першому «зеленому» музеї Відня – Музеї Гундертвассера», – заявила дружина Президента України. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3275168-u-videnskomu-muzei-gundertvassera-zapustili-ukrainomovnij-audiogid.html>

19. У Туреччині запрацювали два нові аудіогіди українською мовою [Електронний ресурс] // Портал мов. політики : [веб-сайт]. – 2021. – 21 черв. – Електрон. дані. Вказано, що відразу два україномовні аудіогіди запрацювали в Туреччині – в Археологічному музеї Анталії та музеї Святого Миколая у Демре, провінція Анталія. Про це повідомлено на сайті Президента України. Зазначено, що запуск аудіогідів відбувся в межах ініціативи дружини Президента України Олени Зеленської. «Символічно, що літній запуск аудіогідів відкрила Туреччина. Країна, яку українці обрали як один з найпопулярніших напрямків для відпочинку. У межах нашого проекту маємо вже 20 україномовних аудіогідів, з яких сім – у Туреччині. Це чудово», – зазначила перша леді Олена Зеленська. Найближчим часом очікується запуск аудіогідів в Австрії та Узбекистані. Текст: <https://language-policy.info/2021/06/u-turechchyni-zapratsyuvaly-dva-novi-ukrajinomovni-audiohidy/>

20. Угорський міністр хоче, щоб Україна дозволила державне управління мовами меншин [Електронний ресурс] // Портал мов. політики : [веб-сайт]. – 2021. – 22 черв. – Електрон. дані. Зазначено, що міністр закордонних справ Угорщини Петер Сійярто вважає необхідним надати представникам угорської меншини право використовувати свою мову в усіх

сферах, включаючи державне управління. Як повідомив кореспондент “Європейської правди” зі Страсбурга, на цьому він двічі наголосив під час дебатів у ПАРЄ. Угорський міністр, який у найближчі півроку виконуватиме функцію очільника Ради Європи, у вступному слові наголосив, що для Угорщини питання прав меншин залишається ключовим, і в державах-членах РЄ “мають бути надані гарантії для використання мови меншин в освіті, культурі та державному управлінні”. У цій частині виступу він не став згадувати жодну державу. Однак згодом, відповідаючи на запитання з залу від свого однопартійця, угорського депутата Барни Зігмонда, Сійярто уточнив, що його претензії стосуються саме становища угорців в Україні, та висловив переконання, що йдеться про відновлення такого права для угорців. Текст: <https://language-policy.info/2021/06/uhorskyj-ministr-hoche-schob-ukrajina-dozvolyla-derzhavne-upravlinnya-movamy-menshyn/>

21. Український аудіогід з'явиться у палаці Великих князів Литовських [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2021. – 7 лип. – Електрон. дані. Зазначено, що у Національному музеї «Палац Великих князів Литовських» у Вільнюсі підписано меморандум про запровадження українських аудіогідів на музейному маршруті. Про це у Телеграмі повідомив міністр культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко. "Чудово, що ще більше музеїв світу матимуть змогу запропонувати відвідувачам українські аудіогіди. У межах проекту культурної дипломатії ініціатива першої леді Олени Зеленської надважлива у промоції міжнародного туризму. Зокрема, сьогодні за моєї участі був підписаний меморандум між послом України у Литві Володимиром Яценківським та директором Національного музею "Палац Великих князів Литовських" Відасом Долінкасом стосовно введення українських аудіогідів на музейному маршруті", - йдеться у повідомленні. Таким чином уже три туристичні принади в Литві мають опцію української мови для прослуховування (раніше її ввели на екскурсійних автобусних маршрутах

Вільнюсом та Тракайським замком). Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3276274-ukrainskij-audiogid-zavitsa-u-palaci-velikih-knaziv-litovskih.html>

22. Філіпчук Г. "Єдинородність" як духовна несвобода / Георгій Філіпчук // Слово Просвіти. – 2021. – 1 - 7 лип. (№ 26). — С. 1-2. *Йдеться про Всеукраїнську науково-практичну конференцію в Харкові "Освіта України – 30. Здобутки та перспективи", заходи в Харківському національному педагогічному університеті ім. Г. С. Сковороди, зустріч із головою наукового товариства "Україна - Польща" Ф. Шльосеком. Увагу приділено питанню мовної політики. За словами автора статті, український народ має "дихати" державною мовою, щоб не перетворювати в пустопорожню ілюзію, ідею української єдності, патріотизму, любові до України. Успішно боротися й перемагати здатна лише свідомо нація, об'єднана рідною мовою.*

23. Філіпчук Г. "Легідна українізація, або Потурання "потураєвим" / Георгій Філіпчук // Слово Просвіти. – 2021. – 24 - 30 черв. (№ 25). — С. 4. *Йдеться про мовну політику. За словами американського фахівця з питань мовної політики Курта Вулгая, у деяких регіонах України українська державна мова фактично стала мовою етнічної меншини, "зменшеної культурної вартості", заклавши міну уповільненої дії під державну й національну ідентичність. Зауважено, що дослідження, проведені "Простором свободи", показують невтішну картину – зменшення реальної частки української мови на провідних телеканалах 41 % (у 2018 році – 64 %). У 2020 році частка російської мови у прай-тайм зросла (46 %), переважаючи україномовні програми. Зазначено, що "Просвіта" та інші громадські організації вимагають від влади припинити русифікацію телепростору. Також зменшується тираж україномовних газет (37 %). Порівняно з 2019 роком тираж україномовних книжок у 2020 році впав на*

70 %. Відбулось падіння з 30 млн. примірників до 9 млн., що менше 0,25 % книги на людину. Це – найнижчий показник за всю історію Незалежності.

24. Швець Г. Д. Теорія і практика навчання української мови іноземних студентів гуманітарних спеціальностей / Ганна Швець. — Київ : Фенікс, 2019. — 529 с. Шифр зберігання в Бібліотеці: A812621
Обгрунтовано концепцію навчання української мови іноземних студентів-гуманітаріїв як цілісного процесу формування їхньої вторинної мовної особистості. Запропонована методика базується на принципах текстоцентризму, особистісної діалогічної взаємодії, культурологічної спрямованості. Фундаментом у такому підході визнано навчальну текстотеку.

25. Шумицька Г. В. Українська мова в полілінгвальному просторі Закарпаття / Г. В. Шумицька // Укр. мова. – 2021. – № 1 (77). – С. 3–19. *Досліджено мовнополітичні тенденції на Закарпатті впродовж 1991 – 2020 рр. з огляду на загальноукраїнський контекст, визначено шляхи утвердження української мови як державної у взаємодії з мовами національних меншин. Засвідчено, що становище української мови як державної в регіоні зміцнюється, а її статус у суспільстві зростає, про що свідчить низка важливих мовнополітичних подій останніх років, серед яких особливо значущим є ухвалення Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної». З іншого боку, маніпулювання мовним питанням в Україні, особливо у прикордонних регіонах, набуло політичного характеру, вийшло за межі держави, стало загрожувати конституційному устрою і державному суверенітету України, створило небезпеку в різних сферах життєдіяльності – освітній, економічній, політичній, правовій тощо. Тому потребує постійної прискільки уваги науковців. Текст: https://iul-nasu.org.ua/pdf/ukrmova/1_21/2.pdf*

26. Шумицька Г. Упровадження багатомовної освіти в навчальних закладах Закарпатської області: особливості планування

процесу навчання і виховання / Галина Шумицька // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Філологія, Ужгород. — 2020. — Вип. 2(44). — С. 397-402 ***Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14156-2(44)*** *Звернено увагу на унікальність мовної ситуації на Закарпатті, зокрема в освітній сфері, зумовлену історичними процесами на цій території, соціальними, демографічними чинниками, ментальними особливостями населення краю тощо. Використання в навчальному процесі, крім державної, мов найбільш численних національних спільнот регіону має тут свої давні традиції, однак за умов чітко вираженого мультилінгвізму й полікультуралізму послідовне й системне застосування багатомовного підходу в освітньому процесі досі не практикувалося. Упродовж 2015 - 2020 рр. з ініціативи МОН України тривав всеукраїнський експеримент «Формування багатомовності у дітей та учнів: прогресивні європейські ідеї в українському контексті», до якого були залучені два десятки закладів загальної середньої та дошкільної освіти трьох прикордонних регіонів України – Закарпаття, Одещини та Буковини; 2017 року до експерименту приєдналися заклади освіти Запорізької області. Вказано, що освітні заклади Закарпаття, зокрема з мовами навчання національних меншин, апробуючи переважно перехідну й адитивну моделі впровадження багатомовної освіти, мають новий досвід використання в навчальному процесі української мови як державної та мов національних меншин, які для багатьох вихованців є рідними.*

27. Gordienko-Mytrofanova I. Investigating the Concept of «Flirting» as Reflected in the Russian-Speaking Ukrianians' Linguistic Consciousness [Електронний ресурс] = Концепт «флірт» у мовній свідомості російськомовного населення України / Iia Gordienko-Mytrofanova, Iuliia Kobzieva, Denis Hohol // Психолінгвістика. – 2021. – № 29 (1). — С. 8-29. *Порівняльний аналіз вербалізованого концепту «флірт» у мовній свідомості російськомовних жителів України і жителів Росії дозволяє стверджувати, що українська вибірка характеризується ширшим семантичним спектром і*

яскраво вираженими позитивними емоціями на стимул. У цілому оцінювання цього явища російськомовними респондентами України та носіями російської лінгвокультури представлені переважно позитивними та нейтральними реакціями.

Текст: <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/1155/303>

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

15.07. 2021 р.